

Alba Aguete Cajiao (2015): “Contribución ó estudo do cambio no vocalismo galego” [Póster]. *III Encontro da Mocidade Investigadora (EDI-USC)*. Santiago de Compostela, 25-26 marzo 2015

You are free to copy, distribute and transmit the work under the following conditions:

- **Attribution** — You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Non commercial** — You may not use this work for commercial purposes.

CONTRIBUCIÓN Ó ESTUDO DO CAMBIO NO VOCALISMO GALEGO

Alba Aguite Cajiao – Instituto da Lingua Galega – Universidade de Santiago de Compostela

III Encontro de Mocidade Investigadora da USC, Facultade de Ciencias da Comunicación, 25 e 26 de marzo de 2015

Introdución

Como tódalas linguas, o galego sofre cambios que van mudando a lingua. Algúns destes cambios explícanse polo contacto do galego co español, pero outros cambios só poden ser explicados pola evolución interna da lingua.

No noso traballo estudamos algúns dos fenómenos involucrados na variación observada no vocalismo galego nas últimas décadas.

Abordamos esta cuestión desde a perspectiva da fonoloxía articulatoria e da fonética perceptiva, para comprobar como identifican os falantes as vogais medias abertas e pechadas do galego se variamos a duración do xesto articulatorio.

Metodoloxía experimental

Realizamos tres tests perceptivos –dous de identificación e un de discriminación– coa plataforma FOLERPA, desenvolvida no ILG (<http://ilg.usc.es/FOLERPA/>). Os tests foron respondidos por 34 estudantes universitarios de Galicia –17 mulleres e 17 homes–.

O primeiro test de identificación de vogais estaba formado por estímulos naturais, e tiña como finalidade comprobar que falantes identificaban as sete vogais do galego. Permittiunos crear dous grupos de falantes: aqueles que identificaban as vogais –galegofalantes e bilingües con dominancia do galego– e os que non –castelanfalantes e bilingües con dominancia de castelán– (vid. Figura 1). Xa que só os participantes do primeiro grupo –galegofalantes e bilingües con dominancia de galego– identifican as sete vogais do galego, só as respostas destes xuíces foron tomados en conta no estudo do segundo e do terceiro test.

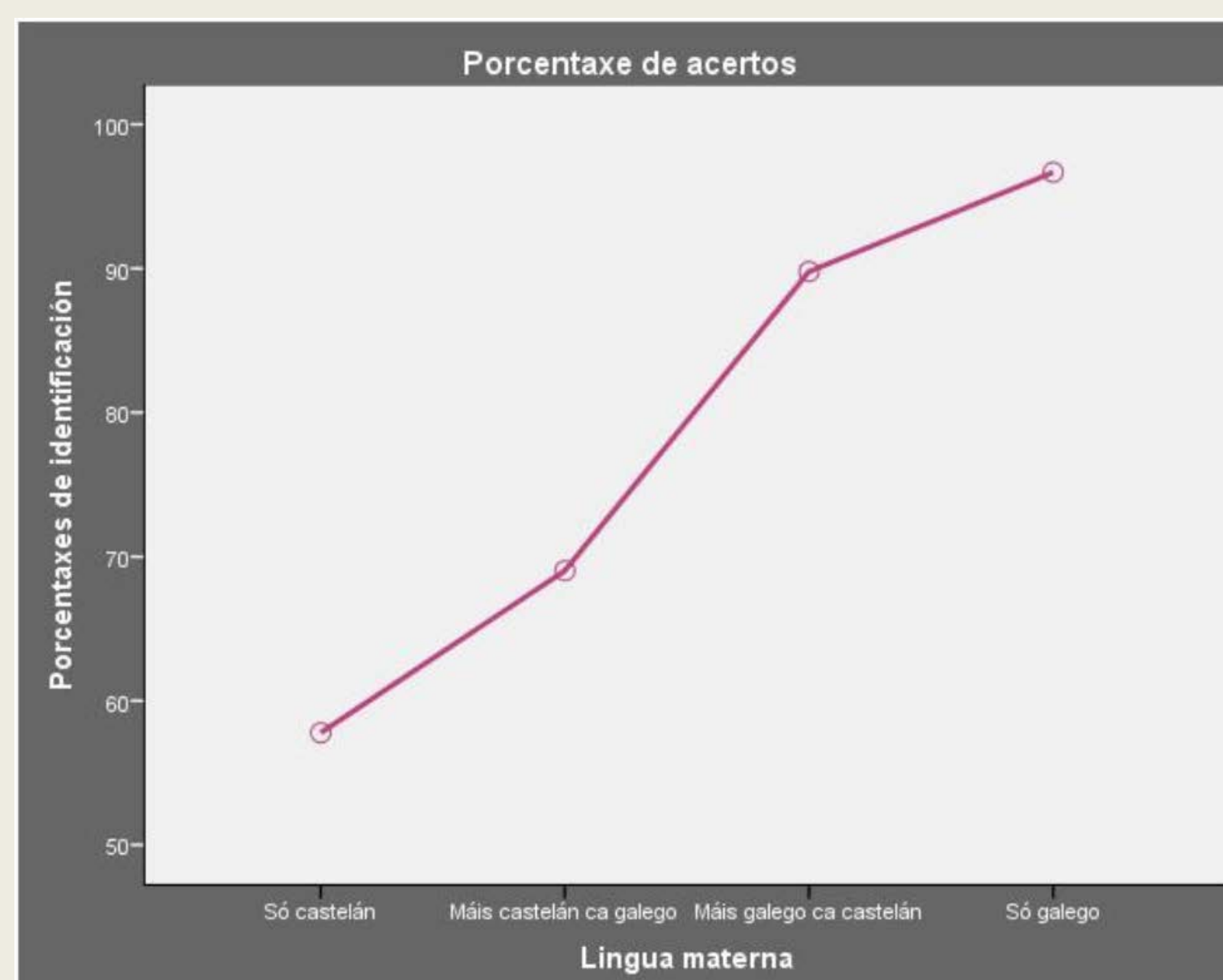

Figura 1. Porcentaxe de identificación das vogais medias do galego en cada grupo de falantes

O segundo test tiña como finalidade comprobar se a duración do xesto articulatorio inflúe na identificación das vogais abertas e pechadas. Para iso créanse estímulos sintetizados das vogais medias abertas e pechadas do galego (e, ε, o, ɔ). Para cada vogal modificouse a duración do xesto articulatorio, desde os 15 milisegundos ata os 45 milisegundos, creando un total de 7 modificacións para cada vogal; é dicir 28 estímulos diferentes. O terceiro test realizado –o de discriminación– ten o fin de determinar o punto exacto en que a duración das vogais fai que estas sexan percibidas dun xeito diferente.

Resultados

Os resultados obtidos dos tres tests foron analizados estatisticamente con SPSS. Para cada un deles realizamos análises χ^2 , Regresión loxística, e ANOVA para as taxas de identificación.

A análise de regresión loxística para o segundo test indícanos que os falantes de galego identifican as vogais medias abertas (ε, ɔ) como pechadas cando a duración do xesto articulatorio é de 15 ms. ou de 20 ms. Porén, a partir dos 25 ms. a taxa de identificación das vogais medias abertas dispárase. Por outra banda, as vogais pechadas son percibidas como pechadas nunha alta porcentaxe independentemente da duración do xesto articulatorio (vid. Figura2).

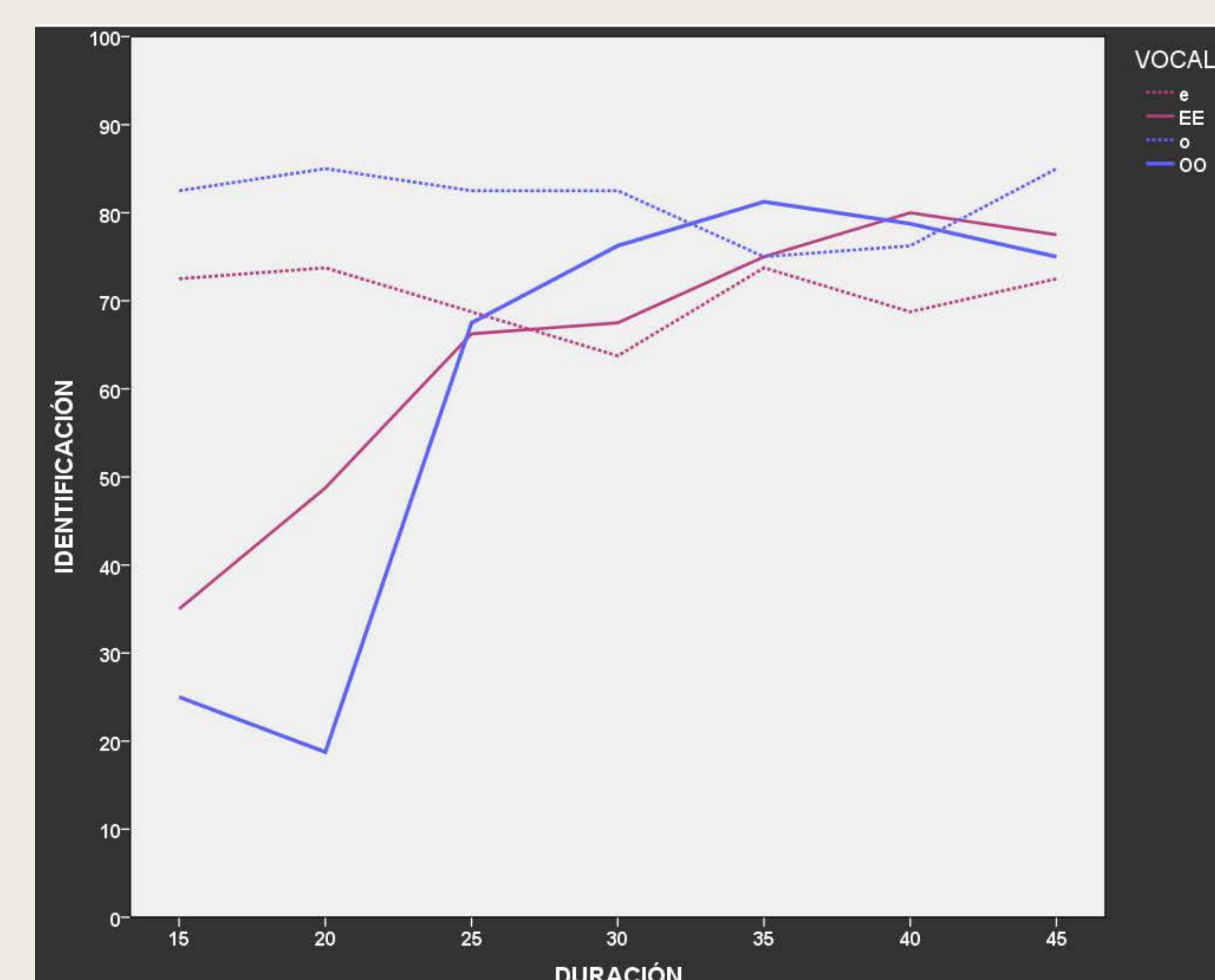

Figura 2. Taxa de identificación das vogais abertas e pechadas segundo a duración do xesto articulatorio

Os resultados obtidos neste test indícanos que a percepción das vogais no galego non é categórica. As porcentaxes de discriminación de estímulos diferentes non superan en ningún caso o 50%; isto indícanos unha certa aleatoriedade nas respostas dos xuíces. Estes resultados poden estar condicionados pola propia natureza deste terceiro test, tanto en canto ó intervalo de ms. entre os estímulos de cada caso, como nos posibles erros estruturais, que poden levar a resultados erróneos.

Conclusións

Os resultados deste traballo lévannos a aceptar que, para o noso experimento, a duración do xesto articulatorio está relacionado coa percepción das vogais medias abertas do galego (ε, ɔ) como pechadas (e, o). Porén, non podemos afirmar que a diferenza sexa categórica, é dicir, non atopamos unha duración a partir da que a vogal pasase a ser identificada de forma diferente.

O feito de que identifiquemos como vogais pechadas as vogais abertas en función da duración pode estar na base de certos cambios fonolóxicos no galego.

Queda por estudar se os resultados obtidos aquí son semellantes para o vocalismo pretónico do galego, e se a maior duración pode atribuírse ó tipo de sílaba.

Referencias

- Borzone De Manrique, A. M. (1979) "On the recognition of isolated spanish vowels", en Hollien, H.-Hollien, P. (eds). *Current Issues in the Phonetic Sciences*, Amsterdam: John Benjamins, pp.677-681.
- Browman, Catherine P.-Goldstein, L. (1993) "Dynamics and Articulatory Phonology", *Haskins Laboratories Status Report on Speech Research*, pp. 51-62.
- Gussenhoven, C. (2006) "Experimental Approaches to Establishing Discreteness of intonational Contrasts", en Sudhorf, S. et alii (eds.) *Methods in Empirical Prosody Research*, pp. 321-334.
- Fernández Planas, Ana María (1993) "Estudio del campo de dispersión de las vocales castellanas", *EFE*, V, pp. 129-162.
- Hawkins, S. (1992). "An introduction to task dynamics", en G. Docherty & R. D. Ladd (eds.), *Papers in laboratory phonology II: Gesture, segment, prosody*. Cambridge. University Press, 9-25.